

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
TOMASZ CHRÓSTNY

Wersja jawna decyzji

Bydgoszcz, 26 czerwca 2020 r.

Znak: RBG.430.1.2020.MB-Sz

DECYZJA NR RBG - 4/2020

- I. Na podstawie art. 34 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 517 ze zm.), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej, **nakłada się na Grupę Producentów Owoców i Warzyw „EUROSAD” sp. z o.o. z siedzibą w Trzylatkowie Dużym karę pieniężną** płatną do budżetu państwa w wysokości **10 000 zł** (słownie: dziesięć tysięcy złotych), co stanowi równowartość ok. 2 353 euro (słownie: dwa tysiące trzysta pięćdziesiąt trzy euro) za nieudzielanie informacji żądanych przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w toku postępowania wyjaśniającego o sygn. akt RBG.4080.6.2019.PS, w wezwaniach z dnia 11 października oraz 17 grudnia 2019 r., kierowanych na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 517 ze zm.).

- II. Na podstawie art. 15 i 24 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 517 ze zm.) w zw. art. 77 ust. 1 w związku z art. 80 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1076 ze zm.) i w związku z art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 256 ze zm.) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów postanawia obciążyć Grupę Producentów Owoców i Warzyw „EUROSAD” sp. z o.o. z siedzibą w Trzylatkowie Dużym kosztami ww. postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej, zobowiązując tego przedsiębiorcę do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kosztów postępowania w kwocie 17,60 złotych (słownie: siedemnaście złotych 60/100), w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

UZASADNIENIE

W dniu 11 października 2019 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: Prezes UOKiK, Prezes Urzędu) postanowieniem Nr RBG-77/2019 wszczął z urzędu postępowanie wyjaśniające mające na celu wstępne ustalenie, czy wobec dostawców owoców i warzyw do Grupy Producentów Owoców i Warzyw „EUROSAD” sp. z o.o. z siedzibą w Trzylatkowie Dużym (dalej: Eurosad, Spółka, Przedsiębiorca) są stosowane praktyki nieuczciwie wykorzystujące przewagę kontraktową w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 517 ze zm., dalej również: u.p.n.w.p.k.), co uzasadniałoby wszczęcie postępowania w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową. Postępowanie to prowadzone jest pod sygn. akt RBG.4080.6.2019.PS.

Postępowanie wyjaśniające poprzedziło wystosowanie przez Prezesa Urzędu do Eurosad wystąpienia w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową (znak: RBG.442.26.2019.PS).

Prezes UOKiK otrzymywał sygnały dotyczące nieprawidłowości, które mogą mieć miejsce na rynku skupu i przetwórstwa owoców, w szczególności w zakresie jabłek. Posiadana z urzędu wiedza dotycząca działalności Spółki wskazywała, że może ona stosować praktyki nieuczciwie wykorzystujące przewagę kontraktową. Mając na uwadze, iż Przedsiębiorca nie udzielił odpowiedzi na ww. wystąpienie, Prezes Urzędu wszczął postępowanie wyjaśniające, którego celem było ustalenie czy wobec dostawców owoców Eurosad, stosowane są praktyki, które mogą w sposób nieuczciwy wykorzystywać przewagę kontraktową.

Prezes Urzędu, w toku postępowania wyjaśniającego, pismem z dnia 11 października 2019 r. wezwał Spółkę do przekazania informacji i złożenia wyjaśnień. Wezwanie to dotyczyło m.in. przedłożenia listy dostawców produktów rolno-spożywczych niebędących członkami grupy producenckiej, którzy współpracowali z Przedsiębiorcą w 2017-2019; przedłożenia stosowanych przez przedsiębiorcę wzorów umowy nabycia owoców, (w szczególności umów skupu, dostawy, sprzedaży i kontraktacji i innych), wraz z 5 przykładowymi aktualnie obowiązującymi umowami z każdego rodzaju obowiązującego wzorca (wraz z załącznikami, aneksami, porozumieniami dodatkowymi czy zmieniającymi) zawartych z dostawcami owoców, w szczególności jabłek; przedstawienia (w formie elektronicznej, w tabeli na arkuszu kalkulacyjnym Microsoft Excel - na płycie CD lub DVD w formie edytowalnej) zestawienia płatności za dostawy wszystkich owoców wykonane przez podmioty, o których mowa w wezwaniu, od 12 lipca 2017 r. do dnia otrzymania wezwania, według wzoru wskazanego przez Prezesa UOKiK; wskazania w jaki sposób ustalany jest termin płatności za skupione owoce, w szczególności wskazania długości stosowanych przez Przedsiębiorcę terminów płatności.

Pismem z dnia 28 października 2019 r. Eurosad odpowiedział na wezwanie wskazując, że wnosi o załączenie do akt sprawy materiału przekazanego przez tę Spółkę w toku postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez Prezesa UOKiK pod sygnaturą RBG.4080.10.2018.PS, nie przedstawiając dalszych wyjaśnień i dokumentów. Spółka wyjaśniła, że nie może przedłożyć żadnych danych z uwagi na ograniczenia techniczno-organizacyjne.

Wobec nieudzielenia informacji w żądanym zakresie, pismem z dnia 17 grudnia 2019 r. wystosowano do Spółki ponowne wezwanie. Pismem z dnia 10 stycznia 2020 r., po upływie terminu określonego w wezwaniu, Eurosad wniósł o przedłużenie terminu o dalsze 30 dni. Ostatecznie Spółka udzieliła odpowiedzi Prezesowi UOKiK pismem z dnia 2 marca 2020 r., po terminie określonym w wezwaniu.

W związku z nieterminowym udzieleniem przez Przedsiębiorcę informacji żądanych w ww. postępowaniu na podstawie art. 14 ust. 1 u.p.n.w.p.k., postanowieniem Nr RBG-23/2020 Prezes Urzędu wszczął z urzędu postępowanie w sprawie nałożenia na niego kary pieniężnej. Jednocześnie ww. postanowieniem zaliczył w poczet dowodów:

- kserokopię wezwania Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 11 października 2019 r. skierowanego do Grupy Producentów Owoców i Warzyw „EUROSAD” sp. z o.o. z siedzibą w Trzylatkowie Dużym wraz z kserokopią potwierdzenia odbioru;
- kserokopię wezwania Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 17 grudnia 2019 r. skierowanego do Grupy Producentów Owoców i Warzyw „EUROSAD” sp. z o.o. z siedzibą w Trzylatkowie Dużym wraz z kserokopią potwierdzenia odbioru;
- kserokopię pisma Grupy Producentów Owoców i Warzyw „EUROSAD” sp. z o.o. z siedzibą w Trzylatkowie Dużym z 28 października 2019 r. wraz z załącznikami
- kserokopię pisma Grupy Producentów Owoców i Warzyw „EUROSAD” sp. z o.o. z siedzibą w Trzylatkowie Dużym z 10 stycznia 2020 r.,
- kserokopię pisma Grupy Producentów Owoców i Warzyw „EUROSAD” sp. z o.o. z siedzibą w Trzylatkowie Dużym z 2 marca 2020 r.,

zgromadzonych w toku postępowania wyjaśniającego mającego na celu wstępne ustalenie, czy wobec dostawców owoców i warzyw do Grupa Producentów Owoców i Warzyw Eurosad sp. z o.o. z siedzibą w Trzylatkowie Dużym są stosowane praktyki nieuczciwie wykorzystujące przewagę kontraktową w rozumieniu przepisów wyżej powołanej ustawy, co uzasadniałoby wszczęcie postępowania w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową (sygn. akt RBG.4080.6.2019.PS),

- kserokopię wystąpienia w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 20 maja 2019 r. skierowanego do Grupy Producentów Owoców i Warzyw „EUROSAD” sp. z o.o. z siedzibą w Trzylatkowie Dużym (znak: RBG.442.26.2019.PS) wraz z kserokopią potwierdzenia odbioru;
- kserokopię pisma Grupy Producentów Owoców i Warzyw „EUROSAD” sp. z o.o. z siedzibą w Trzylatkowie Dużym z 25 lipca 2020 r.,
- kserokopię pisma Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 9 sierpnia 2019 r.

zgromadzonych w ramach wystąpienia w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów skierowanego do Grupy Producentów Owoców i Warzyw „EUROSAD” sp. z o.o. z siedzibą w Trzylatkowie Dużym (znak: RBG.442.26.2019.PS).

Pismem z dnia 19 maja 2020 r. Prezes UOKiK zawiadomił Przedsiębiorcę o zakończeniu zbierania materiału dowodowego, możliwości zapoznania się z materiałem dowodowym. Spółka nie skorzystała z możliwości zapoznania się z aktami postępowania. Natomiast pismem z dnia 9 czerwca 2020 r. złożyła oświadczenie końcowe, w którym zaprzeczyła, aby jej działania miały prowadzić do obstrukcji postępowania. W ocenie Przedsiębiorcy, zawsze wskazywał obiektywne i konkretne przyczyny nieudzielenia odpowiedzi na wezwania Prezesa UOKiK w terminie. Ponadto wskazał, iż spodziewał się, że w przypadku wniosku o przedłużenie terminu na udzielenie odpowiedzi na wezwanie, nowy termin będzie biegł od daty doręczenia zgody Prezesa Urzędu. Spółka zaakcentowała, iż pismem z dnia 2 marca 2020 r. uczyniła zadość wszelkim żądaniom Prezesa UOKiK.

Prezes UOKiK ustalił, co następuje:

Grupa Producentów Owoców i Warzyw „EUROSAD” sp. z o.o. z siedzibą w Trzylatkowie Dużym jest przedsiębiorcą wpisanym do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy w Warszawie, XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000320969. Przedmiotem przeważającej działalności przedsiębiorcy jest sprzedaż hurtowa owoców i warzyw.

Dowód: Wydruk z KRS k. 84-90 akt.

W dniu 20 maja 2019 r. Prezes UOKiK wystosował do Eurosad wystąpienie w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową (znak: RBG.442.26.2019.PS) doręczone w dniu 4 czerwca 2019 r., w którym zwrócił się o zmianę zachowania Spółki i zaniechanie praktyk poprzez skrócenie terminów płatności oraz przeprowadzenie audytu terminowości płatności, wypłacenie zaległych należności oraz zapłatę odsetek tytułem usunięcia skutków naruszenia ustawy.

Dowód: kserokopia wezwania Prezesa UOKiK z dnia 20 maja 2019 r. kierowane do Spółki, k. 74-76 akt.

W dniu 25 lipca 2019 r. Spółka wniosła o przedłużenie terminu. Pismem z dnia 8 sierpnia 2019 r. Prezes UOKiK przedłużył termin na odpowiedź do 19 sierpnia 2019 r.

Dowód: kserokopia pisma Spółki z dnia 25 lipca 2019 r., k. 79 akt; kserokopia pisma Prezesa UOKiK z dnia 8 sierpnia 2019 r., k. 81 akt.

W związku z brakiem odpowiedzi ze strony Eurosad, a także w związku z posiadaną z urzędu wiedzą dotyczącą działalności Spółki, która wskazywała, że Spółka może stosować praktyki nieuczciwie wykorzystujące przewagę kontraktową, Prezes UOKiK dnia 11 października 2019 r. wszczął postępowanie wyjaśniające. Pismem z dnia 11 października 2019 r. wezwał Spółkę do przekazania informacji i złożenia wyjaśnień, m.in. do przedłożenia listy dostawców produktów rolno-spożywczych niebędących członkami grupy producenckiej, którzy współpracowali z Przedsiębiorcą w 2017-2019; przedłożenia stosowanych przez przedsiębiorcę wzorów umowy nabycia owoców, (w szczególności umów skupu, dostawy, sprzedaży i kontraktacji i innych), wraz z 5 przykładowymi aktualnie obowiązującymi umowami z każdego rodzaju obowiązującego wzorca (wraz z załącznikami, aneksami, porozumieniami dodatkowymi czy zmieniającymi) zawartych z dostawcami owoców, w szczególności jabłek; przedstawienia (w formie elektronicznej, w tabeli

na arkuszu kalkulacyjnym Microsoft Excel - na płycie CD lub DVD w formie edytowalnej zestawienia płatności za dostawy wszystkich owoców wykonane przez podmioty, o których mowa w wezwaniu, od 12 lipca 2017 r. do dnia otrzymania wezwania, według wzoru wskazanego przez Prezesa UOKiK; wskazania w jaki sposób ustalany jest termin płatności za skupione owoce, w szczególności wskazania długości stosowanych przez Przedsiębiorcę terminów płatności. Jednocześnie pouczono Spółkę o możliwości nałożenia kary w przypadku niewywiązania się przez nią z nałożonych obowiązków. Informacje żądane przez Prezesa UOKiK były konieczne do rozpatrzenia ww. sprawy. Termin na udzielenie odpowiedzi został określony jako 14 dni od daty otrzymania pisma. Zgodnie z adnotacją na zwrotnym potwierdzeniu odbioru, przesyłka została podjęta przez przedsiębiorcę w dniu 16 października 2019 r.

Dowód: kserokopia wezwania z dnia 11 października 2019 r., k. 3-4 akt, kserokopia potwierdzenia odbioru, k. 5-6 akt.

Pismem z dnia 28 października 2019 r. Eurosad odpowiedziała na wezwanie wskazując, że wnosi o załączenie do akt sprawy materiału przekazanego przez tę Spółkę w toku postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez Prezesa UOKiK pod sygnaturą RBG.4080.10.2018.PS, nie przedstawiając jednakże dalszych wyjaśnień i dokumentów. Spółka wyjaśniła, że nie może przedłożyć żadnych danych z uwagi na ograniczenia techniczno-organizacyjne, nie wskazując precyzyjnie żadnych okoliczności uniemożliwiających sporządzenie zestawienia i udzielenia żądanych informacji.

Dowód: kserokopia pisma Spółki z dnia 28 października 2019 r., k. 11-15 akt.

Wobec nieudzielenia informacji w żądanym zakresie, pismem z dnia 17 grudnia 2019 r. wystosowano do Spółki ponowne wezwanie do przekazania informacji pouczając jednocześnie, że brak reakcji będzie skutkowało wszczęciem postępowania w sprawie nałożenia kary za nieudzielenie informacji. Wezwanie zostało doręczone w dniu 31 grudnia 2019 r. Termin na odpowiedź upłynął 7 stycznia 2020 r. Pismem z dnia 10 stycznia 2020 r. (wpływ do Urzędu w dniu 14 stycznia 2020 r.) Eurosad wniosła o przedłużenie terminu o dalsze 30 dni.

Dowód: kserokopia wezwania z dnia 2019 grudnia 2019 r., k. 7-8 akt, kserokopia potwierdzenia odbioru, k. 9-10 akt, kserokopia pisma Spółki z dnia 10 stycznia 2020 r., k. 17 akt.

Spółka ostatecznie udzieliła odpowiedzi Prezesowi UOKiK pismem z dnia 2 marca 2020 r. (data wpływu do UOKiK: 5 marzec 2020 r.), po terminie zakreślonym w wezwaniu.

Dowód: kserokopia pisma Spółki z dnia 2 marca 2020 r., k. 19-72 akt.

Przedsiębiorca w każdym z wezwań kierowanych do niego był informowany o możliwości nałożenia na niego - na podstawie art. 34 pkt 1 u.p.n.w.p.k. - przez Prezesa Urzędu, w drodze decyzji, kary pieniężnej w wysokości stanowiącej równowartość do 50 000 000 euro, jeżeli przedsiębiorca choćby nieumyślnie nie udzieli informacji żądanych przez Prezesa UOKiK na podstawie art. 14, bądź udzieli nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji.

Mając na względzie powyższe, postanowieniem Nr RBG-23/2020 z dnia 17 marca 2020 r. Prezes Urzędu wszczął z urzędu postępowanie w sprawie nałożenia na Eurosad kary pieniężnej za nieudzielenie informacji żądanych na podstawie art. 14 u.p.n.w.p.k.

Dowód: postanowienie Nr 23/2020 z dnia 17 marca 2020 r., k. 1-2 akt.

Prezes UOKiK zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 14 ust. 1 u.p.n.w.p.k., przedsiębiorcy są obowiązani do przekazywania wszelkich koniecznych informacji i dokumentów na żądanie Prezesa Urzędu. Przepis art. 14 ust. 2 ustawy stanowi, że żądanie takie powinno zawierać: 1) wskazanie zakresu informacji; 2) wskazanie celu żądania; 3) wskazanie terminu udzielenia informacji; 4) pouczenie o sankcjach za nieudzielenie informacji lub za udzielenie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd.

W tym miejscu wskazać należy, iż przepis art. 14 u.p.n.w.p.k. w swej treści jest tożsamy z przepisem art. 50 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów¹ (Dz.U. z 2020 r., poz. 1076, dalej również: u.o.k.i.k.), stąd wszelki dorobek orzeczniczy i poglądy doktryny dotyczące ww. przepisu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów znajdują zastosowanie do art. 14 u.p.n.w.p.k.

Obowiązkiem każdego przedsiębiorcy, do którego Prezes Urzędu zwróci się z ww. żądaniem jest przekazanie informacji w sposób pełny. Informacje te powinny być prawdziwe i rzetelne oraz przekazane w terminie wskazanym przez Prezesa Urzędu. Przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów kładą nacisk przede wszystkim na przydatność żądanych przez Prezesa Urzędu informacji na potrzeby prowadzonego przez niego postępowania (por. E. Modzelewska - Wąchal. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz. Warszawa 2002 r., str. 339 - 340; wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 19 listopada 1992 r. sygn. akt XVII Amr 24/92).

Żądanie udzielenia informacji skierowane przez Prezesa Urzędu w trybie art. 14 u.p.n.w.p.k. jest wiążące dla adresata (przedsiębiorcy). Ustalenie, czy określona informacja lub dokument są konieczne do realizacji zadań Prezesa Urzędu należy przy tym do tego organu. Oznacza to, że przedsiębiorca nie może odmówić udzielenia żądanej informacji nawet gdy uważa, iż nie jest ona konieczna dla Prezesa Urzędu (por. np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 17 maja 2016 r. sygn. akt VI ACa 630/15 oraz orzecznictwo i stanowiska tam powołane). Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 kwietnia 2004 r. sygn. akt III SK 31/2004 stwierdził, że obowiązek udzielania informacji jest możliwy do zrealizowania tylko wówczas, gdy skierowane do przedsiębiorcy żądanie określa wszystkie elementy wymienione w art. 45 ust. 2 (obecnie art. 50 ust. 2 u.o.k.i.k., a w niniejszej sprawie - art. 14 u.p.n.w.p.k.).

Należy jednocześnie zauważyć, że z uprawnienia do żądania od przedsiębiorcy informacji Prezes Urzędu może skorzystać zarówno w toku postępowania w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową, jak i postępowania wyjaśniającego. Obowiązek, o którym mowa w art. 14 u.p.n.w.p.k., dotyczy nie tylko przedsiębiorców będących stroną postępowania. Działając na podstawie art. 14 u.p.n.w.p.k. ustawy Prezes Urzędu może zobligować do udzielania mu informacji każdy podmiot mający status

¹ Treść art. 50 ust. 1 i 2 u.o.k.i.k.: Przedsiębiorcy są obowiązani do przekazywania wszelkich koniecznych informacji i dokumentów na żądanie Prezesa Urzędu. Żądanie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać: 1) wskazanie zakresu informacji; 2) wskazanie celu żądania; 3) wskazanie terminu udzielenia informacji; 4) pouczenie o sankcjach za nieudzielenie informacji lub za udzielenie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd.

przedsiębiorcy (por. np. powołany powyżej wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 17 maja 2016 r. sygn. akt VI ACa 630/15).

Zgodnie z art. 5 pkt 4 u.p.n.w.p.k., przedsiębiorcą jest przedsiębiorca w rozumieniu art. 4 pkt 1 u.o.k.i.k. W myśl przywołanego przepisu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ilekroć w ustawie jest mowa o przedsiębiorcy - rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2019 r., poz. 1292 ze zm., dalej: Prawo przedsiębiorców). W myśl art. 4 ust. 1 Prawa przedsiębiorców, przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły (vide art. 3 ww. ustawy). Eurosad jest spółką prawa handlowego wpisaną do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, prowadzącą we własnym imieniu działalność gospodarczą m.in. w zakresie sprzedaży hurtowej owoców i warzyw. Posiadając status przedsiębiorcy w świetle ustawy o Prawie przedsiębiorców, Spółka jest tym samym przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, tym samym również na gruncie ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi. Spoczywa zatem na niej obowiązek przekazywania wszelkich niezbędnych informacji i dokumentów żądanych przez Prezesa UOKiK na podstawie art. 14 u.p.n.w.p.k.

Prezes UOKiK wystosował do Spółki wystąpienie w sprawie praktyk nieuczciwe wykorzystujących przewagę kontraktową, na które Eurosad nie odpowiedział w ogóle. Każde z pism kierowanych w toku postępowania wyjaśniającego zawierało precyzyjne określenie zakresu przedmiotowego oraz pouczenie o możliwości nałożenia kary w przypadku nieudzielenia informacji. Ponadto wezwania kierowane były na adres siedziby Spółki ujawniony w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Mimo skutecznego doręczenia Przedsiębiorcy wszystkich pism, jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego, nie przekazał on Prezesowi UOKiK wymaganych informacji, w terminach określonych w wezwaniach. Spółka ostatecznie udzieliła odpowiedzi Prezesowi UOKiK pismem z dnia 2 marca 2020 r. (data wpływu do UOKiK: 5 marzec 2020 r.), po terminie określonym w wezwaniu.

Przedstawiciel Spółki zaniechał kontaktu z Prezesem Urzędu i wyjaśnienia swojej sytuacji, ograniczając się wyłącznie do ogólnych odpowiedzi. Spółka mogła skontaktować się z Prezesem UOKiK celem wyjaśnienia sytuacji i wskazania zakresu danych możliwych do przedłożenia, czego nie uczyniła. W tym miejscu należy wskazać, iż podjęte przez Eurosad próby kontaktu z Prezesem UOKiK nie miały na celu doprowadzenia do udzielenia wyczerpujących wyjaśnień w sprawie, a zmierzały wyłącznie do obstrukcji postępowania. Składane wyjaśnienia były szczątkowe i ogólne. Spółka nie wskazała obiektywnych przyczyn nieudzielenia odpowiedzi na wezwanie. Eurosad mogła przedłożyć odpowiedź w części (np. w zakresie kilku miesięcy 2019 r.) i wskazać, że pozostała część zostanie przekazana w terminie późniejszym.

W tym miejscu wskazać należy, iż treść przepisu art. 34 pkt 1 u.p.n.w.p.k. była wzorowana na przepisie art. 106 ust. 2 pkt 2 u.o.k.i.k.² Stąd wszelkie rozważania na temat

² Treść art. 106 ust. 2 pkt 2 u.o.k.i.k.: Prezes Urzędu może również nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość do 50 000 000 euro, jeżeli przedsiębiorca ten

stosowania wspomnianego przepisu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów będą aktualne dla art. 34 pkt 1 u.p.n.w.p.k.

W wyroku Sądu Antymonopolowego z dnia 16 grudnia 1998 r. (sygn. akt XVII Ama 62/98) Sąd stwierdził, że nie zasługuje na uwzględnienie stanowisko, jakoby przedmiotowy przepis (mowa o art. 101 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z dnia 15 grudnia 2005 r.³) nie obejmował swym zakresem zwłoki w udzielaniu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów żądanych przez niego danych, a jedynie ich nieudzielenie. Taka interpretacja ww. przepisu pozostawałaby zdaniem Sądu w oczywistej sprzeczności z kryterium racjonalności, które powinno być brane pod uwagę przy interpretacji przepisów prawa. Inna wykładania oznaczałaby zgodę na bezkarne blokowanie przez przedsiębiorcę zadań organu antymonopolowego. Identyczne stanowisko zostało wyrażone przez Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (wcześniej działający pod nazwą Sąd Antymonopolowy) w wyroku z dnia 9 września 2003 r. (sygn. akt XVII Ama 98/2002), a także w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2004 r. (sygn. akt III SK 31/2004). Sąd Najwyższy wskazał tam, że chociaż art. 101 ust. 2 pkt 2 ustawy antymonopolowej stanowi wyraźnie o nałożeniu kary pieniężnej w razie nieudzielenia informacji, natomiast nie mówi nic wprost o sankcjonowaniu karą pieniężną przekroczenia przez przedsiębiorcę terminu na udzielenie informacji, to oczywistym jest, że sformułowanie „nieudzielenie informacji” oznacza w kontekście ww. przepisu art. 101 ust. 2 pkt 2, zarówno nieudzielenie informacji w ogóle, jak i udzielenie informacji po wyznaczonym przez Prezesa Urzędu terminie. Sąd podkreślił, że przekazanie stosownych informacji ma służyć sprawnemu i efektywnemu przeprowadzeniu postępowania, w związku z czym należy przyjąć, że nieudzielenie informacji w terminie (udzielenie ich po upływie wyznaczonego terminu) stanowi tą samą przeszkodę w osiągnięciu tego celu, jak ich nieudzielenie w ogóle.

W tym miejscu wskazać należy, iż pomimo że przywołane wyroki odnoszą się do przepisów poprzednio obowiązującej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z dnia 15 grudnia 2000 r., to orzecznictwo odnoszące się do wskazanych norm należy uznać za aktualne także w obecnym stanie prawnym, bowiem w nowej ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów z 2007 r. kwestia wymiaru i zakresu kary w takich przypadkach (brak udzielenia informacji na wezwanie Prezesa Urzędu) została uregulowana w sposób niemal identyczny. Zatem wskazane orzecznictwo jest również aktualne dla rozważań na tle art. 34 pkt 1 u.p.n.w.p.k.

W niniejszym przypadku, Spółka udzieliła odpowiedzi Prezesowi UOKiK po terminie zakreślonym w wezwaniu.

Biorąc pod uwagę powyższe, Prezes Urzędu uznał za uzasadnione zastosowanie w niniejszej sprawie art. 34 pkt 1 u.p.n.w.p.k. Zgodnie z tym przepisem, Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość do 50.000.000 euro, jeżeli przedsiębiorca ten choćby

choćby nieumyślnie udzielił informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 10 ust. 9, art. 12 ust. 3, art. 19 ust. 3, art. 23c ust. 3, art. 28 ust. 3 lub art. 50 bądź udzielił nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji.

³ Treść ww. art. 101 ust. 2 pkt 2: Prezes Urzędu może również nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość od 1 000 do 50 000 000 euro, jeżeli przedsiębiorca ten choćby nieumyślnie nie udzielił informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 11a ust. 3, art. 18 ust. 3 lub art. 45, bądź udzielił nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji.

nieumyślnie nie udzielił informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 14 ustawy bądź udzielił nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji.

Celem kary pieniężnej nałożonej na podstawie ww. przepisu jest zdyscyplinowanie uczestników i ekonomia postępowania prowadzonego w interesie publicznym. Kary pieniężne nakładane przez Prezesa Urzędu w oparciu o powołany przepis mają charakter represyjny- stanowią sankcję za naruszenie ustawowego obowiązku udzielania informacji na żądanie Prezesa Urzędu oraz prewencyjny- zapobiegający podobnym naruszeniom w przyszłości i zniechęcający do takiego naruszenia. Zagrożenie zaś karami, czyli potencjalna możliwość ich nałożenia, nadaje karom pieniężnym charakter dyscyplinujący. W interesie Prezesa Urzędu leży zapobieganie sytuacjom, w których przedsiębiorcy poprzez nieudzielenie informacji bądź udzielenie nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji utrudniają lub uniemożliwiają realizację jego ustawowych kompetencji.

Nałożenie kary na podstawie art. 34 pkt 1 u.p.n.w.p.k. ustawy odbywa się w trybie uznania administracyjnego. O tym, czy w konkretnej sprawie na konkretnego przedsiębiorcę nałożona zostanie kara pieniężna decyduje Prezes Urzędu.

W niniejszej sprawie Prezes Urzędu stwierdził, że za nałożeniem kary na Przedsiębiorcę przemawiają negatywne dla prowadzonego postępowania wyjaśniającego skutki, wynikające z nieudzielenia odpowiedzi na skierowane do niego wezwania. Niezastosowanie się Przedsiębiorcy do otrzymanych wezwań uniemożliwiło osiągnięcie zamierzonego przez Prezesa Urzędu celu, jakim było terminowe pozyskanie informacji w postępowaniu wyjaśniającym.

Przepis art. 34 pkt 2 u.p.n.w.p.k. nie przesądza o wysokości kar nakładanych przez Prezesa Urzędu. Przesłanki wymiaru kar, o których mowa w tym przepisie, zostały określone w art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy. Przepis ten stanowi, że ustalając wysokość nakładanej kary Prezes Urzędu uwzględnia w szczególności okoliczności naruszenia przepisów ustawy oraz uprzednie naruszenie przepisów ustawy, a także wpływ naruszenia na przebieg i termin zakończenia postępowania. Zgodnie z art. 37 ust. 2 ustawy, ustalając wysokość kar pieniężnych Prezes Urzędu bierze pod uwagę okoliczności łagodzące lub obciążające, które wystąpiły w sprawie.

W tym miejscu należy odnieść się do twierdzeń Spółki sformułowanych w ustosunkowaniu się do zarzutu z postanowienia NR RBG-23/2020 oraz w końcowym stanowisku. Spółka zaprzeczyła jakoby jej działania miały na celu dokonanie obstrukcji postępowania. Prezes UOKiK wskazuje jednak, iż zastosowanie sankcji, o której mowa w art. 34 pkt 1 u.p.n.w.p.k. jest możliwe choćby uchybienie obowiązkowi udzielenia informacji miało charakter nieumyślny. Bez znaczenia zatem są zapewnienia pisemne czy też ustne Spółki na temat braku zamiaru przedłużenia postępowania. Spółka twierdzi ponadto, iż reagowała na każde wezwanie jakie otrzymała. Prezes UOKiK wskazuje, iż podjęte przez Eurosad próby kontaktu z Prezesem UOKiK nie miały na celu doprowadzenia do udzielenia wyczerpujących wyjaśnień w sprawie, składane wyjaśnienia były bowiem szczątkowe i ogólne. Spółka nie wskazała obiektywnych przyczyn nieudzielenia odpowiedzi na wezwanie. Spółka podniosła także, iż spodziewała się, że sugerowany przez nią termin na przedłużenie udzielenia informacji będzie liczony od dnia doręczenia Spółce zgody na przedłużenie terminu. W tym miejscu Prezes UOKiK wskazuje, iż złożenie wniosku o przedłużenie terminu na udzielenie odpowiedzi na wezwanie nie zwalnia przedsiębiorcy z obowiązku przygotowywania stosownej

odpowiedzi zgodnie z przedmiotem tego wezwania, w określonym w wezwaniu terminie. Trzeba zauważyć, iż złożenie takiego wniosku nie powoduje skutku w postaci automatycznego wydłużenia terminu, o tym czy termin zostanie wydłużony decyduje Prezes UOKiK. Ponadto wskazać trzeba, iż błędne ustalenie przez Spółkę terminu na udzielenie odpowiedzi nie stanowi okoliczności łagodzącej. W tym miejscu Prezes UOKiK ponownie informuje, iż ustalenie, czy określona informacja lub dokument są konieczne do realizacji zadań Prezesa Urzędu należy do niego. W niniejszym przypadku, Prezes UOKiK uznał, iż dla oceny zachowania Spółki niezbędne jest uzyskanie informacji określonych w kierowanym do niej wezwaniu, stąd także nie podjęto decyzji o wykorzystaniu informacji pozyskanych od Przedsiębiorcy w toku innego postępowania.

Informacje żądane przez Prezesa UOKiK od Eurosad mają istotne znaczenie dla dokonania ustaleń faktycznych w prowadzonym postępowaniu wyjaśniającym. Przedłożenie przez Spółkę informacji miało na celu zweryfikowanie, czy wobec dostawców owoców i warzyw do Eurosad są stosowane praktyki nieuczciwie wykorzystujące przewagę kontraktową w rozumieniu przepisów wyżej powołanej ustawy, co uzasadniałoby wszczęcie postępowania w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową. Spółka nie przedłożyła Prezesowi Urzędu kluczowych informacji pozwalających na dokonanie oceny jej zachowania.

Zauważyć należy, iż pierwsze wezwanie wystosowano do Przedsiębiorcy w dniu 11 października 2019 r. (Spółka otrzymała je w dniu 16 października 2019 r.), natomiast Spółka przedłożyła żądane informacje dopiero pismem z dnia 2 marca 2020 r. (data wpływ do Urzędu: 5 marca 2020 r.).

Podkreślenia ponadto wymaga, że z uwagi na prawidłowe doręczenie wezwań Przedsiębiorca mógł bez przeszkód zapoznać się z nimi, przekazując stosowną odpowiedź Prezesowi Urzędu. Informacje wskazane w wezwaniach dotyczyły przy tym podstawowych aspektów działalności Przedsiębiorcy. Zdaniem Prezesa UOKiK, poprzez zamieszczone w ww. pismach pouczenia o sankcjach, Przedsiębiorca miał też świadomość skutków nieudzielenia informacji w postaci możliwości nałożenia na niego kary pieniężnej. Przedsiębiorca został bowiem jednoznacznie poinformowany o konsekwencjach zaniechania w tym zakresie. Dlatego Prezes Urzędu stwierdza, że Przedsiębiorca umyślnie nie odpowiedział na wezwania, zdając sobie sprawę z tego, że w ten sposób co najmniej utrudnia przebieg prowadzonego postępowania wyjaśniającego. Z tego względu Prezes UOKiK uznał za okoliczność obciążającą przy ustalaniu wysokości kary umyślne naruszenie przez Przedsiębiorcę przepisu art. 14 ust. 1 u.p.n.w.p.k. Jednocześnie Prezes UOKiK nie odpatrzył się okoliczności łagodzących.

Mając na uwadze wskazane powyżej okoliczności sprawy Prezes Urzędu nałożył na Przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości 10 000 zł, co stanowi równowartość ok. 2 453 euro. Wartość euro została przeliczona na złote według kursu średniego walut obcych ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w dniu 31 grudnia 2019 r., zgodnie z którym kurs euro wynosił 4,25 zł. Stosownie do art. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stosowanego art. 15 u.p.n.w.p.k., przeliczenie wartości euro oraz innych walut obcych na złote oraz wartości złotego na euro jest dokonywane według kursu średniego walut obcych ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roku kalendarzowego poprzedzającego rok nałożenia kary.

W ocenie Prezesa Urzędu, nałożona na Przedsiębiorcę kara pieniężna jest adekwatna do okoliczności stwierdzonego naruszenia oraz jego wpływu na przebieg i termin zakończenia prowadzonego postępowania wyjaśniającego. Jej wysokość jest na tyle dolegliwa, że stanowi dla Przedsiębiorcy odpowiedni środek represji, a jednocześnie skutecznie zapobiegnie ponownym naruszeniom przez niego przepisów u.p.n.w.p.k. Nałożona kara spełnia równocześnie funkcję prewencji ogólnej, zniechęcając do naruszania prawa również innych przedsiębiorców.

Z uwagi na powyższe, orzeczono jak w pkt I sentencji.

Zgodnie z art. 38 ust. 2 u.p.n.w.p.k., karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie: NBP O/O Warszawa 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000.

Koszty postępowania

Stosownie do art. 77 ust. 1 u.o.k.i.k. w zw. z art. 15 u.p.n.w.p.k., jeżeli w wyniku postępowania Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ww. ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, jest obowiązany ponieść koszty postępowania. Zgodnie z art. 80 u.o.k.i.k. w zw. z art. 15 u.p.n.w.p.k., Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach, w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie.

W punkcie II sentencji niniejszej decyzji organ ochrony konkurencji i konsumentów w wyniku przeprowadzonego postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej stwierdził naruszenie przez Eurosad przepisów ustawy (art. 34 pkt 1 u.p.n.w.p.k.). Spełniona została zatem przesłanka wynikająca z art. 77 ust. 1 u.o.k.i.k. w zw. z art. 15 u.p.n.w.p.k., pozwalająca na obciążenie tego przedsiębiorcy kosztami przeprowadzonego postępowania, którymi są dla Prezesa Urzędu wydatki związane korespondencją prowadzoną w toku niniejszego postępowania. Koszty korespondencji w niniejszym postępowaniu wynosiły 17,60 zł.

W tym stanie rzeczy należało orzec, jak w pkt II sentencji decyzji.

Koszty niniejszego postępowania określone w pkt II rozstrzygnięcia niniejszej decyzji Spółka obowiązana jest wpłacić w terminie 14 dni od uprawomocnienia się niniejszej decyzji, na rachunek bankowy Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów NBP o/o Warszawa nr 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000.

Pouczenie

Na podstawie art. 29 u.p.n.w.p.k. w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 - Kodeks postępowania cywilnego (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1460 ze zm., dalej: k.p.c.) od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy w terminie **miesiąca** od dnia jej doręczenia.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 785 ze zm.),

odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 1.000 zł.

Zgodnie z art. 103 ust. 1 i ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie; spółka handlowa powinna wykazać także, że jej wspólnicy albo akcjonariusze nie mają dostatecznych środków na zwiększenie majątku spółki lub udzielenie spółce pożyczki.

Zgodnie z art. 105 ust. 1 i ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Stosownie do treści art. 117 § 1 - § 4 k.p.c. strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność sądową, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli wykaże, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego. Wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Z upoważnienia Prezesa Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy
Piotr Adamczewski